

NOWY DZIENNIK

Adres administracji: Kraków, Orzeszkowej 7.
 — Konto czekowe P. K. O. w Warszawie Nr. 141.123
 w Krakowie 00.690.

Wszystkie komunikaty należy nadsyłać wprost do Administracji.
 Komunikaty przesłane Redakcyi nie będą uwzględnione.
 Odpisów redakcyi nie zwraca. Za inseraty Redakcyi nie odpowiada.
 Redaktor naczelny przyjmuje od 12 do 1 w południe.

Cena Numeru

15
 groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincyi mies. Zł. 3.40, kwart. Zł. 10.20
 w Krakowie z odnośnieniem do domu " " 3.60, " " 10.40
 Na prowincyi: z przesyłką pocztową " " 4.20, " " 12.00
 Zagranicą: z przesyłką pocztową " " 7.00, " " 21.00
 Ogłoszenia: Brojne ogłoszenia za słowo Zł. 6.15, wiersz milimetr.
 1-szp. Zł. 6.20, nadesłane Zł. 0.60, wiersz milimetr. 1-szp. w tekście
 Zł. 6.85, wiersz milimetr. 1-szp. na 1-zej stronie Zł. 1.—, gratulacyjne
 Zł. 10, inseraty zamiejscowe o 50%, zagraniczne o 100% droższe.

Brak odwagi.

Kraków, 9 czerwca.

Ostatnie wypadki w Sejmie, zachowanie się partji prawicowych w czasie dyskusji i głosowania nad sprawą odebrania koncesyj były no wym dowodem dla ludności żydowskiej, jak głęboko jad antysemityzmu przeżarł stronic twa polskie i że najsluszniejsza sprawa prze pada, jeżeli uchwalenie jej wydaje się choć w części korzystne także i dla Żydów.

A jednak byłoby przesadą sądzić, że wszyscy politycy i publicyści polscy, wszyscy, którzy rząd dusz dzierżą w ręku, są naprawdę stepio nymi, zoologicznymi antysemitami. Jest dość wielu wśród nich przekonanych, że obecna poli tyka polskiego rządu i większości sejmowej wobec Żydów do niczego dobrego nie prowa dzi, że owszem jest szkodliwą na dziś a niebez pieczną na jutro.

I często przyzają to w rozmowach poufnych z politykami żydowskimi, w kuluarach seimo wych i w wozie poselskim, pociechu rozgląda jąc się w obawie, aby ktoś nie podsłuchał zwa szcza z konkurencyjnej partji. Antysemityzm bowiem jest dla partji polskich, nie wyłączają cąc lewicy, w wyscigach do mety dumpingiem, którym swoje masy wyborcze podnieca i pod zęga, biczuje i otumania.

Na wszystkie dolegliwości społeczne zastrzy kują kokainę antysemityzmu lub dają swoim wyborcom opium żydożerstwa czy też żydo znawstwa. Jako miraż tym palaczom politycz nego haszyszu ukazuje się raj Polska bez Ży dów. Ale po kokainie i opium przychodzi zwa sze smutne, szare obudzenie, także i w polityce. Polska mająca być odżydzona niech się popa rzy, jak wyglądają, jej katolicycy antypodzi: Hiszpania odżydzona i zrujnowana.

Ala partje polskie boją się, boją się prawdy i boją się jedna drugiej. Może zawiesiłyby ostatecznie antysemityzm przynajmniej na pe wien czas. Ale boją się, że konkurent będzie uży wał tego właśnie gazu trującego i tych wła śnie kul dum-dum we walce politycznej.

A więc położenie bez wyjścia? Circulus vi tiosus?

Znalazłaby się przecież może rada. Państwa doszedłszy do przekonania, że kule dum-dum są barbarzyńskie i tylko powiększają ból a na wet nie powiększają przewagi wobec wroga za wierają konwencje zakazujące używania tych kul.

Przekonawszy się o fatalnych skutkach opium i kokainy zawierają znowu konwencje z zakazem handlu temi truciznami, które nie tylko niszczą konsumentów ale i społeczeń stwo, z którego się rekrutują pośrednicy i ban dlarze tych trucizn. Otóż możeby partje pol skie, przynajmniej myśląca ich część, przekonawszy się, że narkotyk trujący zwany anty semityzmem deprawuje powoli i polskie spo łeczństwo, że szkodzi wprawdzie Żydom, ale niszczy zarazem i podważa moralne podwali ny państwa, możeby zawarły konwencje o o graniczeniu handlu hasłami antysemickimi. Może narazie na próbę, może na krótki przy najmniej okres czasu, może za wypowiedzie niem, ale spróbować należałoby.

Byłaby ostatecznie i inna droga możliwa.

Rząd np. mógłby w swem gorliwym poszuki waniu za nowymi monopolami znieść partji ny handel antysemityzmem i zrobić z niego monopol rządowy, czy też państwowy. (Mógł by to z tem mniejszem ryzykiem zrobić, że o statecznie okazał, iż na tym artykule zna się trochę).

Mając monopol antysemityzmu w ręku, mo żnaby, nawiasem powiedziawszy, myśleć i o wydzierżawieniu go jakiemuś konsorcjum np. Hackenkreuzlerom z niemieckiego ciężkiego przemysłu albo budzącym się Węgom.

Sprawa jednak staje się zbyt poważna. Poli tycy polscy, ci którzy czują swą odpowie dzialność, muszą wreszcie wyjść ze swej rezer wy, muszą znaleźć odwagę, by powiedzieć w Sejmie, to co przyznają w kuluarach, by gło śno zawołać na zgromadzeniu wyborców, to co się mówi w wagonie poselskim, posłom Żydom, jadąc na to zgromadzenie.

Sprawa żydowska zaostrza się z dniem każ dym. Ludność żydowska stała się skrajnie pe symistyczna. Z rosnącą nieufnością i obawą czeka co jej każdy dzień złego przyniesie, co za nowe klęski z sejmowej puszkii pandory prze ciw niej wyruną, przeznaczone dla wyłącz nego użytku mniejszości żydowskiej. Skrajny pesymizm objawia się wszędzie w dwóch for mach rosnącej fali emigracji i w rosnących ka drach partji coraz radykalniejszych. Wentyl emigracji z Polski jest tak wąski, że znikoma tylko część Żydów może się przezeń wydostać.

Ameryka zamknięta, Anglia zamyka się teraz także, nawet Argentyna, pojemność Palestyny, zaś narazie jest mała. Większość zatem Ży dów spauperyzowanych i wytrąconych z do tychczasowych pozycji ekonomicznych, zroz paczonych, pozbawionych nadziei wszelkiej zostaje w kraju. Ciśnienie rośnie, wentyl bez pieczeństwa jest za mały. Ściany zaś młodego państwa i wytrzymałość ich narażać na coraz silniejsze ciśnienie i na próbę wytrzymałości, kto chce wziąć na siebie tę odpowiedzialność? Demagogia antysemicka, czy objawia się ona w okrzykach ulicznych, czy w prasie, czy w poczynaniach rządu, jest — powiedzmy otwar cie choćby brutalnie — interesem złym, bar dzo złym i dla państwa złym i ryzykownym. Zniszczyć Żydów nawet Plehwe wraz z Pobie donoscewem nie byli w stanie. A zamienić ty siące i setki tysięcy spokojnych obywateli w desperatów — to zabawa bardzo niebezpieczna.

Wołamy i wskazujemy zawczasu na niebez pieczeństwo. Niechże odezwie się echo nie tylko w tym lub owym dzienniku czy miesięczniku, ale niech się wreszcie zdołają politycy polscy, na odwagę, choćby niepopularności chwilowej, w interesie państwa. Mniej obłudny a więcej odwagi cywilnej w sprawie żydowskiej. Może by to potrafiło oczyścić atmosferę stosunków polsko żydowskich. Może dziś...

Aby nie było zapóźno...
 Dr. Michał Ringel,
 senator.

Porozumienie między Francją a Anglią w sprawie paktu bezpieczeństwa.

Genewa, 9. 6 PAT. Briand i Chamberlain przyjęli wspólnie przedstawicieli prasy międzynarodowej, aby zakomunikować im o zapadłym ostatecznie po rozumieniu między Anglią a Francją co do tekstu odpowiedzi francuskiej na niemieckie propozycje pak tu bezpieczeństwa.

Briand oświadczył, że nota francuska, która będzie wysłana do Berlina za kilka dni stwarza system dl ugratowania pokoju europejskiego. Treść tej no ty będzie ogłoszona po doręczeniu jej Niemcom. Wa runkiem nowego systemu proponowanego przez Francję jest wejście Niemiec do Ligi narodów, cze go Niemcy życzyli sobie oddawna co zostanie im ułatwione przez nowe propozycje. Propozycje te

obejmują także sytuację Polski i Czechosłowacji za pewniając im niewzruszone podstawy pokoju. Kom petencje Ligi narodów są tu szeroko wyzyskane.

Na pytanie czy nowe propozycje będą przyjęte przez Niemcy odpowiedział Briand, że żywi mocne w tym względzie przekonanie, że propozycje te opar te są na zasadach słuszności, stanowią rezultat grun townego przemyślenia i uzgodnienia poglądów mię dzy Francją a Anglią, które są zupełnie solidne.

Z kolci Chamberlain oświadczył, że przyłącza się w zupełności do wywodów Brianda i podziela je go deklarację. Deklaracja obu ministrów wywarła na obecnych głębokie wrażenie.

Co zawierać będzie nota francuska?

Wiedeń, 9. 6. PAT. Neues Achteuhrblatt donosi z Paryża: Briand wróci we czwartek do Paryża. Główna linja wytyczna odpowiedzi francuskiej pod adresem Niemiec będzie prawdopodobnie dzisiaj je szcze ustalona. Francja przyjmie oficjalną ofertę niemiecką w sprawie paktu gwarancyjnego. Briand w nocy wyraźnie zaznacza, że pakt nie może w ża ten sposób usunąć jakiegokolwiek paragrafu trak tatu wersalskiego, lecz tylko wzmocnić i potwierdzić traktat pokojowy. Każde wrocie działania, któreby Niemcy przedsięwzięli przeciw jednemu z pańs'w sygnatarnych, będzie uważane za casus belli i wy woła odpowiedzialne zarządzenia obronne. Francja za strzeża sobie w pakcie gwarancyjnym prawo prze kroczenia każdej chwili Ren siłami zbrojnymi, w ra

zie gdyby Niemcy przedsięwzięły atak na Polskę albo Czechosłowację. Anglia zastrzeża sobie swobo dę decyzji, w razie jakiegokolwiek kroków nieprzy jacielskich na wschodniej granicy Niemiec. Jednym z najważniejszych punktów jest zastrzeżenie Francji w sprawie arbitrażu, któremu Niemcy mają się pod dać w razie różnicy zdań. Żadne sądy rozjemcze, powiedziane jest wyraźnie w nocy, nie będą mogły kwestjonować granic wytyczonych przez traktat po kojowy. Wkońcu udzielona jest Niemcom rada zgło szenia się na członka Ligi narodów. Rokowania w sprawie paktu bezpieczeństwa mogą wprawdzie za raz się rozpocząć, atoli pakt wejdzie dopiero w ży cie, jeżeli Niemcy staną się członkiem Ligi naro dów.

Najdonioślejsze zdarzenie polityczne ostatnich czasów

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń 9. 6 (D.) Z Nowego Jorku donoszą: Porozumienie Francji z Anglią w sprawie odpowiedzi na propozycję niemiecką paktu bezpieczeństwa wywołało w tutejszych kołach politycznych nadzwyczaj dodatnie wrażenie. Uważają porozumienie to za najważniejsze zdarzenie polityczne ostatnich czasów.

Stanowisko Francji z powodu sukcesu Brianda zostało silnie wzmocnione.

Chamberlain zapewnia bezpieczeństwo granic Polski

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Paryż, 9. 6 (K.) Oficjalnie komunikują, że konferencja w sprawie paktu bezpieczeństwa dojdzie do skutku, jeśli Niemcy zostaną przyjęte na członka Ligi narodów.

Chamberlain oświadczył w Genewie, że Polska nie ma powodu do obaw, gdyż nota do Niemiec nie zawiera niczego, co by mogło spowodować naruszenie bezpieczeństwa granic Polski.

Jedyna sposobność dla Niemiec do współpracy nad dziełem pokoju

Paryż, 9. 6 PAT. Petit Parisien pisze: Gdyby teraz Niemcy nie wykorzystwały nadarżającej się sposobności i nie przyłączyły się do dzieła pokoju, to nie pozostałoby żadnych wątpliwości co do ich istoty i intencji. Wówczas Anglija i Francja nie pozostałoby nie innego do zrobienia jak tylko szukać gwarancji pokoju w jakiejś nowej formie. Dziennik

podkreśla, że projektowany pakt ma tę wyższość, że nie idzie tu o udzielenie jednostronnej pomocy Francji i Belgji. Na domiar pakt uwidoczniłby mocną wolę Anglii bronięcia na Renie i na Skaldzie swego własnego bezpieczeństwa. Wreszcie dziennik wyraża zadowolenie, że Anglija uznaje, że ewentualne traktaty arbitrażowe musiałyby mieć zastosowanie do spraw terytorjalnych oraz innych postanowień traktatów pokojowych.

Paryż, 9. 6 PAT. Genewski korespondent Matina jest zdania, że fakt osiągnięcia całkowitego porozumienia między Briandem a Chamberlainem w sprawie paktu bezpieczeństwa jest największym wypadkiem dyplomatycznym od czasu ukończenia wojny. Korespondent przypuszcza, że Briand i Chamberlain zamierzają obecnie bezpośrednio zawiadomić Mussoliniego o fakcie i warunkach osiągniętego porozumienia wyrażając przytem nadzieję, że projektowany pakt będzie mógł być uzupełniony innymi paktami, w których wezmą już udział i Włochy.

Bezpieczeństwo Polski i Czechosłowacji zapewnione

Paryż, 9. 6 PAT. Genewski korespondent L'Oeuvre dowiadyuje się, że po złożeniu wczorajszej deklaracji przez Brianda i Chamberlaina ze strony polskiej i czechosłowackiej oświadczone, że projektowany pakt wzmocni również bezpieczeństwo Polski i Czechosłowacji.

Niezadowolenie Niemiec z porozumienia francusko-angielskiego

Berlin 9. 6 PAT. Prawicowy Tägliche Rundschau wyraża wątpliwość, czy doniesienia agencji Havasa w sprawie szczegółów porozumienia między Angliją i Francją są trafne. Dziennik wątpli szczególnie w postanowienia na wypadek ataku Rosji przez Polskę. Niemcy stałyby się w takim razie terenem operacji dla Francji. Ani Briand ani Chamberlain nie będą chyba w to wierzyć, że znajdzie się w Niemczech ktoś, kto by się zgodził na tego rodzaju propozycję.

niemieckie, w której jest powiedziano, że skoro Niemcy staną się członkiem Ligi narodów, wówczas odpadnie wszelka możliwość przemarszu Francji przez Niemcy, wyłącznie na podstawach układów Francji z Polską i Czechosłowacją. W takim razie będzie tylko mowa o przemarszu w ramach wspólnie uchwalonej akcji Ligi narodów. Uchwałę taką mogą Niemcy, jako członek Ligi narodów łatwo utrudnić swoim sprzymierzeńcom. Neue freie Presse sądzi, że mimo zaprzeczenia prasy paryskiej i londyńskiej będzie musiało przyjść do konferencji zainteresowanych państw w sprawie paktu gwarancyjnego.

Wiedeń, 9. 6 PAT. Neue freie Presse zamieszcza z Genewy depeszę, inspirowaną widocznie przez koła

Przesilenie gabinetowe trwa dalej

Kandydatura p. Romana upadła tuż przed podpisaniem nominacji

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 9. 6 Sin. W sytuacjach politycznej, która wczoraj już zdawała się być gotową do rozwiązania, nastąpił zwrot, który przekreślił wszystkie dotychczasowe kombinacje. Premier Grabski uważa, że po podpisaniu nominacji p. Romana na mfn. spraw wewn. stronnictwa sejmowe znalazłszy się wobec faktu dokonanego, nie wyciągnął zeń żadnych konsekwencji. Dziś jednak rano klub PPS i Ch. D. wytoczyły przed premierem szereg zarzutów i obiekcyj, wobec których przygotowana już do podpisu nominacja p. Romana przestała być aktualną.

Przedstawiciel PPS. pos. Barlicki oświadczył p. premierowi, iż ustąpienie wicepremiera Thugutta i obecność w gabinecie min. oświaty p. St. Grabskiego

wymagają wprowadzenia do rządu osoby, któraby stanowiła przeciwwagę ministrowi St. Grabskiego. Tymczasem p. Roman w charakterze ministra nie będzie stanowił tej przeciwwagi. Wobec tego PPS zmuszoną będzie do zajęcia stanowiska opozycyjnego wobec rządu.

Również chadecja na posiedzeniu dziś rano oświadczyła się przeciwko nominacji p. Romana i zarazem postanowiła wycofać z rządu wicem. Smólskiego.

Premier Grabski wobec nowej sytuacji postanowił nie obstawać przy nominacji p. Romana. Jutro rozpocznie premier poszukiwania nowego kandydata do teki min. spraw wewnętrznych.

Ustawa o wyłączności portów polskich dla emigracji

zajmowała wczoraj Sejm

Jakie sły działają za kulisami sprawy. — Dobra posada p. Kiedronia.

Napad na posła białoruskiego zorganizowany przez władze bezpieczeństwa.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 9. 6. (Sin) Na dzisiejszym posiedzeniu sejmu żywą dyskusję wywołała sprawa wyłączności portów polskich dla emigracji. Pewne stronnictwa prawicy starały się gwałtownie o przeformowanie ustawy. Dużą rolę odgrywały w całej sprawie interesy pewnych wysoko postawionych osób z gdańskimi towarzystwami okrętowymi jak również z pewnymi towarzystwami akcyjnymi w Gdańsku.

Na wstępie marszałek oświadczył, że Konwent seniorów zgodził się na to, aby w przyszłości, gdy okaże się brak quorum, marszałek polecił odczytywanie listy obecnych, a posłowie nieobecni na sali, żeby byli uważani za nieobecnych na posiedzeniu, choćby byli zapisani na liście obecności.

Pos. Petrycki referuje ustawę o wyłączności portów polskich dla emigracji.

Pos. Schipper (Koło Żydowskie) wskazuje

że ustawa ta jest przedczesna w stosunku do wszystkich spraw naszej emigracji. Nie mamy jeszcze organu do kierowania uchodźstwem, gdyż państw. urząd emigracyjny jest jeszcze wciąż w stadium organizacji. Wśród wszystkich spraw dotyczących emigracji kwestja wyłączności portów polskich jest najmniej ważną. Ciekawem jest, że ustawę wnosi min. przemysłu i handlu, jak gdyby chodziło tu o „eksport żywego towaru“.

Pos. Praussowa (PPS) zaznacza, że ustawa obecna wydaje emigrantów na łaskę kapitalistów i że chodzi tu o koncesję dla pewnych towarzystw gdańskich. Jeśli chodzi o emigrację do Palestyny, to wyłączność portów polskich spowodowałaby tutaj emigrację „za ocean“. Ciekawem jest stanowisko b. ministra Kiedronia, który w tej sprawie wyraźnie szedł na ręce organizacjom niemieckim. Choć obecnie p. Kiedroń ma stanowisko na Górnym Śląsku przynoszące mu 125 tysięcy złotych miesięcznie, to jego następcą ustawę o wyłączności portów podtrzymuje. Zaznaczyć należy, że w pewnych liniach okrętowych gdańskich zaangażowane są kapitały carskiej rodziny Romanowych.

Min. przem. i handlu Klarner występuje w obronie ustawy. Po przemówieniu kilku dalszych mówców ustawę przyjęto w drugim czytaniu.

Następnie przystąpiono do obrad nad ustawą o monopolu spirytusowym. Ustawę przyjęto w drugim czytaniu.

Trzecie czytanie ustawy o Trybunale kompetencyjnym odroczone do następnego posiedzenia.

Przyjęto dalej rezolucję komisji skarbowej w sprawie zniesienia opłat celnych od starej odyzieży przysyłanej przez krewnych z Ameryki.

W końcu uzasadniał pos. Taraszkiewicz (Białorusin) nagłość wniosku swego klubu w sprawie bandyckiego napadu władz bezpieczeństwa w Prużaniach na posła Jeremicza.

Nagłość wniosku odrzucono.

Związek chłopski wniósł interpelację w sprawie paszportu ulgowego magnatowi hr. Alfredowi Potockiemu z Łańcuta.

Na tem posiedzenie zamknięto, następne posiedzenie jutro.

Koło Żyd. wyraziło ponownie zaufanie prezesowi Reichowi

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 9. 6. (Sin) Dziś odbyło się posiedzenie Koła Żydowskiego, na którym nieprzyjęto do wiadomości dymisji prezesa pos. Reicha i w następstwie głosami przeciwko 3 Hitach dudu wyrażono pos. Reichowi zaufanie.

Posłowie Reich i Thon u min. Skrzyńskiego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 9. 6. (Sin) Dziś w południe odbyli prezes Koła żydowskiego pos. Reich i pos. Thon konferencję u min. Skrzyńskiego, w której brał udział również min. St. Grabski. W przeszło dwugodzinnej rozmowie poruszono sprawy szkolnictwa, gmin żydowskich, stosunków polsko-żydowskich, oraz poruszono międzynarodową sytuację Polski.

Którzy technicy mogą wykonywać praktykę dentystyczną?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 9. 6. Sin. Sejmowa komisja zdrowia bliźniego rozpatrywała projekt ustawy o wykonywaniu praktyki dentystycznej. Uchwalono, że na obszarze województw małopolskich mogą samodzielnie wykonywać czynności techniczno-dentystyczne technicy dentystyczni, którzy posiadają obywatelstwo polskie i uzyskają koncesję na wykonywanie praktyki techniczno-dentystycznej. Wyjątkowo nowe koncesje mogą być w przyszłości nadawane tym technikom, którzy w dniu 1-go stycznia 1925 r. posiadali przynajmniej 5 lat praktyki zawodowej.

„PRZEDŚWIT HASZACHAR“. Dziś zebrał się członków z referatem p. L. Menaschego n. t. „Zagłada dnia XIV. kongresu syjon.“, Początek o godz. 8-jej wiecz.

Wybitni publicyści polscy o potrzebie porozumienia polsko-żydowskiego

Głosy redaktorów „Rzeczypospolitej”, „Kurjera Polskiego”, „Kurjera Porannego”, „Kurjera Warszawskiego” i „Głosu Prawdy”.

Kraków, 9 czerwca.

Zamieszczamy poniżej szereg wywiadów z wybitnych publicystów i polityków polskich, na temat obecnego stadium sprawy żydowskiej w Polsce ujętych w prasie żydowskiej. Są one bowiem jakby termometrami nastrojów rozmaitych kierunków politycznych. Wystarczy porównać to co p. Rosner mówi o braku antysemityzmu z tem, co p. Stpiczyński mówi o wszechwładzy antysemityzmu aby się przekonać jak do gruntu różni się spostrzeżenia tyż o tym samym przedmiocie. Niestety słuchając ma p. Stpiczyński a nie p. Rosner. Nie to jednak jest ważnym w poniższych wywiadach. Uderza w nich pewna przyciszona, trudno jeszcze powiedzieć żywość, ale w każdym razie łagodna tonacja. Z wszystkich bowiem bije świadomość koniecznej potrzeby usunięcia nieporozumień w kierunku pozytywnej współpracy bez względu na wielkość przeszkód, które poszczególne rozmówcy widzą przed sobą. Podkreślamy w kleunku pozytywnej współpracy! A to już jest wiele jako odskocznia do porozumienia.

Charakterystycznym nadto jest podkreślenie potrzeby zbliżenia się Żydów między sobą jakoteż przyznania, że asymilacja jest przez obie strony nie pożądana, „eksternacja barbarzyńska”. Świadczy o tem, że momenty etyczne przedostały się nareście do rozważań politycznych publicystów polskich zmuszona wieloletnia praca narodowych polityków żydowskich i narodowej prasy żydowskiej, wskazująca na dojrzewającą pod względem narodowym społeczność żydowską, chętną i bezustannie gotową do współpracy z narodem polskim dla Państwa Polskiego toruje sobie swolna drogę do mózgów jedności. Niestety ciągle jeszcze tylko — jednolite, jak słusznie podkreśla p. Stpiczyński.

Dopiero wtedy, gdy politycy i publicyści polscy znajdą odwagę, by to co mówią nam w wywiadach o konieczności porozumienia, powiedzieć także społeczeństwu polskiemu we wszystkich jego warstwach przekoonywać je o potrzebie porozumienia dzieł w dzieł, wczorze, gorąco wówczas dążność do porozumienia wyrosnie z ciasnych form sporadycznej publicystyki na szeroką drogę politycznej potrzeby.

Na razie rzeczywistość jest szara, bardzo szara, niemal czarna.

Jeśli minister polski zechce to żandarm, policjant i woźny nie będą antysemitami; jeśli zechce nauczyciel polski, to nie będzie antysemitką młodzień, jeśli zechcą postowie, to nie będą antysemitami; stronnictwa polityczne, jeśli zechcą ksiądz — to nie będą antysemitki chłop i kobieta.

„Ale na razie minister, nauczyciel, poseł, ksiądz — żądaj i dlatego jest tak szaro i czarno z położeniem Żydów w Polsce.

W dzisiejszym artykule wstępnym p. senator dr Ringel, jeden z najbardziej zrównoważonych i spokojnych polityków żydowskich, omawiając problem powyższy, pragnie w interesie państwa narodu polskiego i Żydów, by nie było zapóźno. Wykrzyknik

R. D. NOMBERG.

Weininger i Leo Belmont

Leo Belmont, polski pisarz śmiertelny wróg wszystkich dogów, tak żydowskiego, jak i polskiego, wolnomyśliciel i postępowiec — jest najczystszym typem „prawdomówcy”.

A może nietylko prawdomówcy, ile „prawdo-krzykacz” — tj. człowieka, który jak długo żyje krzyczy i hałasuje, że cały świat wypowiada tylko kłamstwa, głupstwo i głupstwa, a „on”, Leo Belmont, sam jeden mówi zawsze „najczystsza” prawdę, najgłębszą mądrość najświętszą niewinność.

Oni — ci zawodowi „prawdokrzykacze” — mają zawsze przeciwko sobie cały świat. Cały wiat jest tylko jednym wielkim wiatrakiem, a biedni, mali i małe Kiszoci chodzą po tym świecie wciąż z guzami na osiole.

A nie wolno ich utożsamiać z pionierami nowych prawd, których ludzkość w różnych wydała czasach i którzy naprawdę cierpieli za swoją prawdę.

Bo prawda przedewszystkiem nigdy nie krzychała. Słowa mądrych są ciche i spokojne”. Przedstawiam sobie, że słowa „a przecież się porusza” wypowiedziane zostały spokojnie i skromnie chociaż autor tych słów stał niedawno przed trybunałem i miał wiele powodów, by być zdenerwowanym.

A zawodowy prawdo-krzykacz jest natomiast zaw-

jego, wypływający z pragnienia, by sanacja stosunków polsko żydowskich rozpoczęła się jak najszybciej, jest pragnieniem całego społeczeństwa żydowskiego.

Choć słuszność miał p. Lucien Wolf, że w polityce trzeba zawsze być optymistą, to jednak ten właśnie optymizm każe dążyć do tego, by porozumienie przyspieszyć.

Jaskółek zwiastujących wiosnę jest coraz więcej, ale — wiosny jeszcze niema.

Dr I. Schwarzbart

KAZIMIERZ SMOGORZEWSKI

Pan Kazimierz Smogorzewski, znany publicysta, redaktor chadeckiej „Rzeczypospolitej” powiada:

— Jest to jedno z najważniejszych zagadnień, by stworzono pokojową i pełną zaufania atmosferę między polskimi obywatelami chrześcijańskimi a żydowskimi. Nie może się to jednak stać w żaden sposób w krótkim czasie pobytu p. Luciena Wolfa w Warszawie. Na to trzeba czasu więcej. Pobyt p. Wolfa w Warszawie w żaden sposób nie stanie się historycznym zdarzeniem któreby nagłe zmieniło stosunek ludności polskiej do żydowskiej. Wizyta ta może tylko o tyle przynieść realną korzyść, że doPrzewadzi do porozumienia między przywódcami żydowskimi a P. Wolffem.

Z postem Grünbaumem trudnoby się było porozumieć, gdyż jest on zwolennikiem ostrej walki politycznej. Mam wrażenie, że większość Koła jest bardziej umiarkowana w stosunku do polskiej państwowości. Tylko ten fakt stwarza atmosferę dla przyjaznych układów.

Między Żydami zachodzą się dwa obozy, z których jeden jest usposobiony wojowniczo a drugi skłonny jest do pokoju i wzajemnego porozumienia.

Fala antysemityzmu rozlała się już bardzo wśród społeczeństwa polskiego. Najmniejsza kłótnia między polską kucharką a Żydem w tramwaju wyrasta w naszej nie normalnej, napiętej atmosferze aż do granic konfliktu rasowego. Ta atmosfera musi zniknąć. Demagogiczny antysemityzm uliczny sam się przekrzyczy i umrze naturalną śmiercią. Równoległe z żydowsko-polskim porozumieniem straci on swe ostrze.

Gdy zastanawiam się nad możliwościami rozwiązania kwestii żydowskiej przychodzą mi na myśl trzy rozmaite drogi, z których tylko jedna jest realna.

- 1) Asymilacja — ona jednak jest wykluczona, gdyż nie chcą jej ani Żydzi, ani Polacy.
- 2) Pozbyć się Żydów w jakikolwiek sposób z Polski. To jest jednak rzeczą nie możliwą a nadto barbarzyńską. Ani my nie możemy Żydów wypędzić, ani też oni nie mają gdzie pójść. Palestyna nie jest przygotowana do przyjęcia wielkich mas żydowskich. Żydzi czują się tu zresztą zupełnie dobrze i chodzi tylko o to, by czuli się lepiej.

3) Pozostaje zatem tylko trzecia możliwość, tj. piękna konieczność wzajemnego porozumienia, które uważam za możliwe i za bardzo potrzebne.

DR. STANISŁAW ROSNER.

Redaktor Kurjera Polskiego.

Dziennik który reprezentuje, nie splamił się nigdy antysemityzmem i na tej linii wytrwamy i nadal. Uważam wogóle antysemityzm za ruch idyotyczny i nie moralny, który jest wykorzystany przez demagogiczne i nie odpowiedzialne elementy. Lud polski i wogóle masa polska nie są antysemicko nastrojone. Uważam emigrację części Żydów za potrzebną a to tych, którzy nie mogą tu znaleźć oparcia. Leży to tak w interesie Żydów samych, jak w interesie Polski. Robotnik polski, który nie znajduje tutaj pracy, emigruje i nikt niema mu tego za złe. Jest to smutna konieczność.

Co do żydowsko-polskich stosunków jestem optymistycznie usposobiony, gdyż niema nienawiści Polaków do Żydów. Ten fakt decydować będzie w przyszłości we współżyciu Polaków i Żydów. Wierzę, że w najbliższej przyszłości usunięte zostaną wszystkie nieporozumienia cieszyłbym się bardzo, gdyby obecne układy przyspieszyły ten proces.

SENATOR BOLESŁAW KOSKOWSKI.

Redaktor „Kurjera Warszawskiego”.

Sprawa żydowska jest niezmiernie zawiślana i skomplikowana i może być rozwiązana tylko w atmosferze pokoju i ogólnej równowagi. Uważam, że musi się zaaleźć „modus vivendi” między społeczeństwem polskim a żydowskim, gdyż dotychczasowe stosunki nie są normalne i są szkodliwe tak dla Państwa jakoteż dla społeczeństwa polskiego a także dla Żydów, którzy tu mieszkają. Interesuję się bardzo sprawą żydowską i kwestja ta leży mi bardzo na sercu. Sprawa powinna być przez obie strony jasno postawiona. Leży to w interesie Żydów, by trzymali się razem wtedy, gdy się układają z rządem polskim i by dokładnie i wspólnie skonkretyzowali swoje żądania.

Co się tyczy p. Wolfa, to cieszę się bardzo, że prasa żydowska energicznie podkreśla, że sprawa żydowska jest wewnętrzna i że zewnętrzni pośrednicy nie są potrzebni. To jest stanowisko słuszne i lojalne. Co się tyczy p. Wolfa to jego żądanie zasięgnięcia informacji w sprawach żydowskich nie może wywołać żadnego protestu.

WOJCIECH STPICZYŃSKI.

Redaktor „Głosu Prawdy”.

Pan Wojciech Stpiczyński, redaktor radykalnego tygodnika „Głos Prawdy” w ten sposób ujął swoje stanowisko. Sprawa żydowska jest niezwykle skomplikowaną. Pertraktacje w tej sprawie winny były rozpocząć się już wcześniej. Kalka politycznych posiedzeń nie może sprawy załatwić, tembardziej, że społeczeństwo żydowskie nie jest samo między sobą

Nawet „antysemityzm” swój odkrył dopiero wtenczas, gdy Weininger napisał swe dzieło „Płeć i charakter”.

A i to nie wystarczyło mu jeszcze. Młody Weininger oddawna kulą przeciął pasmo swego życia, a za granicą o książce jego już prawie zapomniano. W tem książkę przetłumaczono na rosyjskie, a nagle stała się ta książka najmłodniejszą objawieniem modernizmu dla każdego inteligenta, który żyje „daczem czasu”.

Weininger był radykalnym duchem i młodym paradoksyści, człowiekiem, którego tęsknota za wielkością była naprawdę szczerą i wewnętrzną, wielkość zaś sama — mocno i to bardzo mocno wątpliwą.

I dopiero wtenczas Belmont znalazł tę „mocję” i wygłosił długi referat, który nawet „Nowa Gazeta” musiała nazwać antysemitką.

Weininger cierpiał i myślał a gdy w rezultacie tych rozmyślań doszedł do przekonania, że żydowska rasa jest niższa, „kobieca”, zastrzelił się. W każdym więc razie żył i umarł konsekwentnie. Nie był tak powierzchownym i płytkim, by przypuszczać, że kilku kroplami święconej wody zakończy tę żydowską tragedję, którą przeżywał.

Leo Belmont zaś wykombinował, że wystarczy się wychryścić, by koniec położyć żydowskiej tragedji i tak też uczynił.

(Dok. nastąpi).

sze podniecony, kapie się ciągle w morzu frazesów, które najczęściej są przewiskami, a prawda jego jest pusta i nie warta słuczzonej skorupy jaja.

Rozumie się, jeśli się pominie jedyną „prawdę”, która przedstawia jakąś wartość i jest nawet dość ważną — dla samego „prawdokrzykacza”.

A „prawda” ta brzmi mniej więcej tak: „Cały świat kłamie. Ja, Leo Belmont mówię najczystsza prawdę”.

A obojętną jest rzeczą, jaką jest ta prawda. Musicie jednak przyznać, że cała ta prawda bardzo mało może świat zainteresować. Nowych pojęć o świecie i ludziach nie da wam ta prawda. Ani na centymetr nie rozszerza waszego umysłowego horyzontu nie pogłębia waszego ducha.

A zresztą, cóż to kogoś może obchodzić, czy Leo Belmont mówi prawdę, czy nie.

Ziemia nasza jest tak małym punkcikiem w kosmosie, a Leo Belmont jednym z miliardów dwunogich stworzeń żyjących na niej, dla czegoż więc mam się specjalnie nim interesować?

Inaczej by się rzecz miała, gdyby ten człowiek posiadał chociażby malutką prawdę, któraby była niezaletną od wielkości i prawdziwości jego własnego „ja” i nie miała zademonstrować fałszu i nicości świata. Takiej prawdy u Belmonta nie znajdziecie. Żadnej naprawdę oryginalnej myśli nie wypowiedział, ani też się nie zdobywał na indywidualne zabarwienie obcej myśli.

w pełni zjednoczone i ma swoje wewnętrzne kontr-
wzajemne.

Sprawa szkolnictwa żydowskiego jest problemem
bardzo ważnym. Uproduktywienie społeczeństwa
żydowskiego zależy, zdaniem moim, od żydowskiej
szkoły świeckiej. Obecny minister oświaty p. Sta-
nisław Grabski jest jednak zdecydowanym przeciw-
nikiem takiej szkoły.

Co się tyczy walki przeciwko antysemityzmowi, to
należy do licznych publicystów polskich, którzy
mają odwagę walczyć przeciw antysemityzmowi. Za-
den Rząd ten czy ów, nie będzie walczył przeciwko
antysemityzmowi, ponieważ tkwi on głęboko w spo-
łeczeństwie polskim i w olbrzymiej rzeszy urzędni-
ków, którzy znajdują się zawsze w słabym konta-
kcie z Rządem centralnym. Także ta okoliczność, że
Kóło w sprawach gospodarczych flirtuje z prawicą
utrudnia do pewnej miary porozumienie z polską
demokracją. Lecz mimo to usunięcie antysemity-
zmu jest rzeczą możliwą. Urzędnik polski i robotnik,
który pracuje razem z Żydami, żywa się z nim po-
wodzi. W tem leży rozwiązanie sprawy. Żydzi, którzy
pracują razem z Polakami znajdują wśród nich
przyjaciół. Sprawa żydowska zniknie wtedy, gdy oba
narody spotkają się na wspólnej platformie pracy.
Dlatego też rząd powinien dopuścić Żydów do naj-
rozmaitszych stanowisk rządowych. Co się tyczy e-
migracji do Palestyny, to użyj paradoksu. Uważam
emigrację tę za szkodliwą, gdyż wyjeżdżają tam
stad te elementy, które są najbardziej idealnie na-
strojone i produktywne. Rzeczą najważniejszą jest,
że musimy się dobrze poznać i zbliżyć. nie tylko po-
litycy z politykami, lecz także jedno społeczeństwo
z drugim.

KAZIMIERZ EHRENBURG

Redaktor „Kurjera Porannego“.

Ze przyjęcie, z jakim spotkał się p. Lucjan Wolf
w prasie żydowskiej zdziwiło mnie bardzo. Mógł-
bym to jeszcze zrozumieć, gdyby społeczeństwo ży-
dowskie przez swoich reprezentantów politycznych
nie zajmowało stanowiska narodo-wo wyodrębnionej
grupy. Jeżeli jednak polityczna platforma Żydów w
Polsce jest narodo-wo żydowska, to wydaje mi się
szczę-ście zupełnie naturalną, jeśli Rząd w dążności
swej do porozumienia ze społeczeństwem żydow-
skim zwraca się do wybitnego żydowskiego polity-
ka i działacza z Zachodu i prosi go o wywarcie swe-
go wpływu, by doszło do porozumienia, które jest
potrzebne i pożądane, tak dla Polaków jak i dla Ży-
dów w Polsce.

**Wybitni uczeni żydowscy w Niem-
czech wszczynają akcję na rzecz
Uniw. Hebr.**

Berlin. (ZAT.). Z inicjatywy grupy akademików
żydowskich odbyło się w tych dniach w Berlinie
zebranie akademików Żydów w sprawie popierania
Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie. Na zebranie
przybyło również wielu osobistości z żydowskiego
świata naukowego. Między innymi wzięli udział
uczeni ze świata medycznego: prof. dr. I. Izrael,
prof. dr. Citron, prof. dr. Ehrmann, prof. dr. Landau,
prof. dr. Rozensztein i radca tajny Rosin. Z pośród
amerykańskich prawników obecni byli i pp.:
prezydent senatu dr. Stern, tajny radca prawny Ti-
mendorfer, tajny radca prawny dr. Fuchs i radca
prawny Magnus. Wśród zebranych obecni byli rów-
nież pp. prof. dr. Gotthold Weis, rabin dr. Baeck,
prof. dr. Baneth, prof. dr. Schur i prof. dr. Elbogen.
Rzeczodźwiżył prof. dr. Citron.

Po wysłuchaniu referatu rabina dr. Beckera i prof.
dr. Citrona wywiązała się dyskusja w sprawie
Wszystkich Hebrajskiej w Jerozolimie. Mówcy
wskazali, iż obowiązkiem wszystkich Żydów nie-
mieckich, niezależnie od przynależności partyjnej, a
szczególnie żydowskiego świata akademickiego, jest
pomoc dla Uniwersytetu Hebrajskiego. Jednogłośnie
uchwalono utworzyć „Żydowski Związek akade-
micki dla popierania Uniwersytetu Hebrajskiego w Je-
rozolimie“. Związek dzielić się będzie na sekcje: przy-
rodniczą, medyczną i prawniczą.

Celem zrealizowania powziętej uchwały utworzo-
no komitet z trzech osób: pp. rabina dr. BaECKa, prof.
Citrona, i dr. Magnusa.

DROBNE WIADOMOŚCI ŻYDOWSKIE.

PRZEMYSŁ FILMOWY W PALESTYNIIE. Gru-
pa obywateli Tel- Awiwu przystąpiła do zorgani-
zowania w Palestynie towarzystwa filmowego. Fran-
cuskie towarzystwo filmowe przysłało ofertę z pro-
pozycją przystąpienia z kapitałem wysokości 50,000
funtów szterlingów. Nowe przedsiębiorstwo ma
wkrótce przystąpić do pracy.

**DAR 10,000 DOLARÓW NA UNIWERSYTET
HEBRAJSKI.** P. Bernard Baron doniósł prof. Wei-
zmanowi że składa 10,000 dolarów na rzecz Uni-
wersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie.

Dzisiaj w Kinoteatrze „WARSZAWA“ Stradom L. 15

Najlepsza, najweselsza, najnowsza komedia,
w której występuje

HAROLD LLOYD

**ŻYDOWSKIE SEMINARJUM IM. KRÓLA WI-
KTORA EMANUELA** ma powstać w jednym z miast
włoskich, (prawdopodobnie we Florencji) staraniem
związku żydowskich gmin we Włoszech. W dniu 25.
letniego jubileuszu koronacji króla wyraża sjonisci
włoscy królowi Emanuelowi hołd, przez zapisanie
go do złotej księgi Z. F. N.

**KATASTROFA ŻYWIŁOWA W OKOLICACH
WITEBSKA.** Z końcem maja nawiedziła Witebsk i
okolice wielka burza, która spowodowała olbrzymie
szkody. Prawie połowę ludności Witebska stanowią
Żydzi, którzy ucierpieli znacznie z powodu katastro-
fy żywiłowej.

REAKCYJNO-ANTYSEMICKA większość poprze-
dniej rady miejskiej Budapesztu usunęła 6 lat temu
z zajmowanego stanowiska wiceburmistrza miasta
dra Frinza, Żyda. Obecnie, kiedy przy ostatnich wy-
borach do rady miejskiej zwyciężył blok demokra-
tyczny, dr. Frinz został ponownie powołany na sta-
nowisko wiceburmistrza miasta.

CENTRALNY KOMITET „AGUDY“ przesłał na
ręce lorda Plumera gratulacje z okazji nominacji na
Wysokiego komisarza Palestyny.

**SPRAWA RABINA KESTENBERGA PRZED
SADEM.** Rabin Kestenberga z Radomia przeciw któ-
remu w czasie debaty nad budżetem postawił po-
seł Grünbaum zarzut, że jest konfidentem policji
wniósł obecnie skargę do sądu warszawskiego prze-
ciw posłowi Grünbaumowi.

Wkrótce rozpocznie się również rozprawa rabina
Kestenberga przeciw redaktorowi „Radomer Zei-
tung“, M. Vogelmannowi, członkowi prezydium gmi-
ny żydowskiej w Radomiu o oszczerstwo w druku.
Zastępcą rabina Kestenberga jest adwokat Nie-
dźwiedzki, prezes „Rozwoju“ radomskiego. Obronę
p. Vogelmana objął adwokat Golczewski. Redaktor
Vogelman ma przeprowadzić dowód prawdy.

**„CZARNA LISTA“ HACKENKREUZLERÓW
WIEDENSKICH.** Ostatni numer wiedeńskiego orga-
nu narodowych socjalistów „Deutsche Arbeiter
Presse“ zamieścił listę znanych wiedeńskich osobi-
stości, wśród nich wielu publicystów, bankowców
i wielko-przemysłowców, których dziennik poleca
„specjalnej uwadze“. Prawie cała lista, gdzie podane
są oprócz imion i nazwisk również dokładne adresy
„poleconych“ osób, zawiera nazwiska żydowskie.
Prokuratorja poleciła skonfiskować numer pisma, w
którym umieszczona jest wspomniana lista i pocią-
gnąć redaktora do odpowiedzialności sądowej za
podburzenie przeciwko części ludności.

Ze sportu

Wawel—Makkabi. Zawody te należące zawsze do
najbardziej emocjonujących spotkań lokalnych od-
będą się we czwartek dn. 11 bm. na boisku Cra-
covii. Ostatnie spotkanie zakończyło się wynikiem
remisowym. Obecnie oba kluby są w dobrej formie
i będą się starały wykazać swą wyższość, szczegól-
nie iż doskonały teren boiska Cracovii umożliwi
im pokazanie jaknajpiękniejszej gry. Zawody te bę-
dą bez żadnej konkurencji, gdyż Cracovia wyjeżdża
do Lwowa na zawody z Czarnymi, Jutrzenka zaś
wyczekuje aż do swego jubileuszu.

— **„JUBILEUSZ JUTRZENKI** wzbudził odtre-
mnie zainteresowanie. Towarzystwo otrzymuje z całej
Polski gratulacje i zamówienia na bilety. Sensacją
bowiem sportową będzie dzień 13 i 14 czerwca. Jut-
rzenka udało się zjednać dla uroczystości jubileu-
szowych swego długoletniego wypróbowanego przy-
jaciela Cracovię, oraz Hasmoneę ze Lwowa i Wacker
z Wiednia. W pierwszym dniu spotkają się na boi-
sku Jutrzenki Cracovia z Hasmoneą i Jutrzenka z
Wackerelem, drugiego dnia Jutrzenka z Hasmoneą a
Cracovia z Wackerelem. Wacker posiadający w swo-
jej drużynie sześciu graczy reprezentacyjnych znaj-
duje się obecnie w doskonałej formie, zaś Hasmonea
swoimi wynikami z drużynami zagranicznymi oraz
grą w reprezentacji Lwowa przeciwko Krakowowi
okazała się silnym i niebezpiecznym przeciwnikiem.
Jutrzenka, która już dawno nie występowała na

W filmie p. t.:
NOWOCZESNY DON KICHOT
GRUBY SZEFIG
CIENKI SUBJEKT
7 aktów bezustannego śmiechu.
Dla młodzieży dozwolony.
Dzisiaj w Kinoteatrze „Warszawa“

gruncie krakowskim przypomni się publiczności
lidną i ładną grą. Jeżeli się zważy, że w
Jubileuszu żadnych pozaatem zawodów w Krakowie
nie będzie, należy się spodziewać licznej
publiczności. W oba dni poprzedzą zawody w pił-
kę ręczną rozegrane w pierwszym dniu przez Jutrzenkę
i Makkabi, drugiego dnia przez Jutrzenkę i Cra-
covię“.

M.O.S.C. z Mor. Ostrawy, który zasłynął z Pół-
angielskiej drużyny Notts County został zaangażo-
wany przez Makkabi na dwa matche w dn. 20 i 21
czerwca. Drużyna ta należy do najsilniejszych
spółów prowincjonalnych czeskich i odniosła w osta-
tnich czasach znaczny szereg bardzo powol-
nych sukcesów nad silnymi przeciwnikami sta-
lecznymi. Sensacyjny wynik z Anglikami uczyni-
drużynę M. O. S. C. stawną na całym kontynencie.
Drużyna ta otrzymała na skutek tego wyniku
reg zaproszeń od najpoważniejszych klubów europejskich.

Polo na koniu. Ruchliwa sekcja hipiczna Makkabi
rozpoczyna na wzór Zachodu w najbliższych
dniach treningi pola na koniu. Sport ten rozwija-
się obecnie bardzo na całym Zachodzie i należy do
najbardziej emocjonujących i zarazem zdrowych
eleganckich sportów. Treningi rozpoczną się na sp-
cjalnych niskich koniach pod kierownictwem
tego zawodnika francuskiego.

Szwedzki związek piłki nożnej postanowił wysłać
pięć z Fify i utworzyć nowy związek, w którym
uwzględnił rozdział między amatorami a zawo-
downami. Jest to skutek kongresu w Pradze.

Brańslava. Reprezentacja Żydowska—RePr.
gierska 1:1 (1:0).

NA MARGINESIE.

Szanujmy handel!

Od czasu, gdy Sombart napisał swą książkę
„Helden und Händler“, w której ściśle „odgr-
niczył“ światopogląd heroiczny od handlowego
zdawało się, że handel na zawsze został po-
piony jako rzemiosło niskie i pogardy godne.

Ale kiedy ustała wojna i przyszło pierw-
otrzeźwienie, poczęto tu i ówdzie mocno
tem się zastanawiać, co też bardziej przyczy-
nia się do utrwalenia i rozszerzenia cywilizacji
ludzkiej: handel czy — wojna.

Szczególnie miło nam posłuchać w tej
rji naszego przyjaciela p. Korfantego.

Na Zjeździe Chr.-Dem. prawil on z wielką
siłą przekonania: „Nasza polityka zagraniczna
musi być wybitnie pokojową, wszelkie
pobrzękiwanie szabelką należy do historii. Na-
ród 30-miljonowy musi brać udział w kon-
cie europejskim, by zagwarantować
świata“.

Prawda, jakie to śliczne słowa!

A o polityce wewnętrznej: „Wewnątrz
stwa musi być zachowany bezwzględny
spokój. Muszą ustać walki narodowości-
Trzeba spokoju i twórczej pracy...“

Brawo, brawo!

A jeśli zapytacie, gdzie bije źródło tego
cyfizmu i tej tolerancji narodowościowej,
wystarczy wam przeczytać jedno zdanie
które zawiera całe rozwiązanie zagadki:
chwili przeprowadzenia różnych rokowań
dłowych musimy wytworzyć atmosferę spo-
ju“.

Handel — ów pogardzany, lekceważony,
wplyw ducha żydowskiego uważany
— jest więc tem, co tak nagle oświeciło p.
fantego i jemu podobnych.

Pytam tedy: Czy nie powinniśmy
— handla!

KRONIKA.

Kraków, 9 czerwca.

Posiedzenie Rady Partyjnej Organizacji sjońskiej dla Zach. Małopolski i Śląska.

Z udziałem posła dr. Thona i dr. Hantkego.

We czwartek, dnia 11 bm. odbędzie się w lokalu Organizacji sjońskiej (Stradom 15) posiedzenie Rady Partyjnej Organizacji sjońskiej dla Małopolski zach. i Śląska z następującym porządkiem dziennym:

1. Zagadnienia XIV Kongresu — ref. poseł Dr. Thon.
2. Zadania sjonizmu w chwili obecnej — ref. Dr. Hantke.
3. O sanację organizacji sjońskiej — ref. Dr. Jerzy Daniel
4. Akcja szeklowa.
5. Ewentualja.

Początek o godzinie 9-tej rano.

— **JUTRZEJSZY NUMER „NOWEGO DZIENNIKA“** wyjdzie w objętości 12 stron druku.

— **ŚWIĘTO WYCHOWANIA FIZYCZNEGO POŁĄCZONE Z ZABAWĄ DLA DZIECI KIERMASZEM** odbędzie się w niedzielę, dnia 14. bm. o godzinie 3 popoł. na boisku „Makabli“ staraniem Żyd. Towarzystwa Szkoły Ludowej i Średniej.

— **JUBILEUSZ JACKA MALCZEWSKIEGO.** Staraniem komitetu jubileuszowego ku czci Jacka Malczewskiego z okazji 50-letniej pracy mistrza wydany został według projektu dyr. J. Raszki medal pamiątkowy, wykonany w mennicy państwowej w Warszawie. Medal ten nadszedł już do Związku Artystów w następstwie czego Związek ogłasza subskrypcję na powyższy medal, a zainteresowane osoby mogą składać zgłoszenia w sekretarjacie na pl. św. Ducha 1 (Dom Artystów) w godz. urzędowych 10—1 i 4—7. Medal brązowy jest do nabycia w cenie 20 zł, srebrny 30 zł, złoty na specjalne zamówienie 500 zł.

W dniu obchodu jubileuszowego Jacka Malczewskiego tj. w niedzielę dnia 14. czerwca br. odbędzie się o godzinie 8 wieczorem w Domu Artystów bankiet na cześć wielkiego artysty z jego współudziałem. Miłośnicy artysty pragnący wziąć udział w bankiecie zechcą zgłaszać się osobiście w godzinach 6—7 wieczorem do komitetu obchodu do czwartku włącznie. Ze względu na ograniczoną ściśle ilość uczestników prosimy o szybkie zgłoszenia. Udział wynosi 18 zł od osoby.

Urządzona staraniem związku polskich artystów plastyków wystawa jubileuszowa Jacka Malczewskiego uzupełniona została ostatnio na desłanymi obrazami, m. in. Prządka, Portret Kalinki i licznymi studjami z najwcześniejszej epoki twórczości Mistrza. Wystawa otwarta codziennie od 10—1 i 4—7 popołudniu w Domu Artystów.

— **RADA PRZYBOCZNA.** W piątek, dnia 12 bm. o godzinie 6-tej popołudniu odbędzie się posiedzenie Rady przyboocznej komisarza rządu na m. Kraków. Na porządku dziennym sprawa regulacji wylotu ul. Wolskiej i nabycia gruntów do tej regulacji, dalej sprawa regulaminu komitetu rozbudowy m. Krakowa i wybór członków tego komitetu.

— **ZAWODY STRZELECKIE MŁODZIEŻY SZKOLNEJ.** W niedzielę przedpołudniem z okazji ukończenia roku szkolnego w hufcach szkolnych odbyły się zawody strzeleckie jednoosobowe i grupowe na strzelnicy szkolnej Wola Jusłowska, przy dźwiękach orkiestry 20 p. p. Jako pierwsze miejsca w zawodach jednostkowych uzyskali: I. miejsce, uczeń VIII gimn. Nejbberg Aleksander, 56 punktów, II. miejsce, uczeń szkoły handlowej Bogacz, 55 punktów, III. miejsce, uczeń VII gimn. Pacyna Tadeusz, 53 punktów. W zawodach grupowych: I. miejsce, szkoła Handlowa, 151 punktów, II. miejsce, III gimnazjum, 141 punktów, III. miejsce, IV gimnazjum, 140 punktów. Wymienieni uczniowie otrzymali jako nagrodę dyplomy, które wręczył zwycięscom gene-

Projekt ustawy o sądach powszechnych

Wśród projektów zgłoszonych ostatnio przez rząd do łaski marszałkowskiej, a mających na celu ujednostajnienie życia państwowego na całym obszarze Rzeczypospolitej, jednym z ważniejszych jest niewątpliwie projekt ustawy o sądach powszechnych.

Dotychczas na obszarze Rzpltej istnieje pięć systemów sądownictwa, a mianowicie: austriacki, pruski, rosyjski z 1903 r., stary rosyjski we wschodnich częściach państwa i węgierski na Spiszu i Orawie.

Zgłoszony przez rząd projekt o sądach powszechnych zmierza właśnie do ujednostajnienia sądownictwa pod względem proceduralnym i organizacji. Załatwia więc stronę formalną prawa, a nie materialną.

Zaraz na wstępie projekt ustawy określa, że wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych i karnych sprawują sądy: powszechne grodzkie, ziemskie, apelacyjne i Sąd Najwyższy, a poza siedzibą sądów grodzkich, sędziowie pokoju.

Sądy grodzkie rozpoznają spory o roszczenia majątkowe, jeśli wartość przedmiotu sporu nie przekracza 1000 zł.

Sądy ziemskie rozpoznają wszystkie sprawy nie należące do właściwości innych sądów i orzekają w zespole 3-ch sędziów.

Sąd przysięgły składa się z przewodniczącego i 2 sędziów ziemskich, oraz 12 przysięgłych. Wprowadzenie stanu wyjątkowego pociąga za sobą zawieszenie działalności sędziów przysięgłych w całym okręgu.

rał broni Szeptycki, inspektor armji, gratulując im bardzo dobrych wyników. Zawodom przypatrywali się przedstawiciele wojskowości, delegat kuratorjum szkolnego prof. Dr. Zazula, oraz przedstawiciele licznych komitetów rodzicielskich.

— **POLSKI ZWIĄZEK EMERYTÓW, INWALIDÓW, WDÓW I SIERÓT KOLEJOWYCH W KRAKOWIE** zawiadamia wszystkie Związki, że 8 bm. nadeszła wiadomość z Warszawy, że w tych dniach rozporządzenie Rady Ministrów zmieniło niektóre postanowienia rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 26. III. 1924 r. Dz. U. Nr. 32/1924, a obecnie jest już nowelizacja emerytalna w opracowaniu. Równocześnie zawiadamia Związek, że wiec zrzeczeń Związkowych zwołany przez Polski Związek emerytów w Krakowie na dzień 30. maja br. nie uchwalił wystąpienia delegatów na ogólny walny zjazd delegatów Związków emerytalnych do Lwowa, gdyż wniosek ten postawiony przez p. Antoniuka nie przeszedł. Wobec tego delegacja zrzeczonych Związków emerytów nie wyjedzie do Lwowa na dzień 14 bm.

— **Z KRAKOWSKIEGO GREMIUM DRUKARZY.** Walne zgromadzenie gremjum drukarzy litografów i fotochemigrafów, stowarzyszenia przemysłowego, odbyło się w niedzielę, dnia 7 czerwca 1925 r. Starszym stowarzyszenia wybrano ponownie p. Pawła Madejskiego.

— **Z KRAKOWSKIEJ STRAŻY POŻARNEJ.** Jak już donosiliśmy, w niedzielę, dnia 28 czerwca br. obchodzić będzie ochotnicza straż pożarna m. Krakowa 60-lecie swego istnienia, zaś zawodowa krakowska straż pożarna miejska 50-letni jubileusz swej działalności. W czasie uroczystości odbędzie się poświęcenie nowych sztandarów tak straży ochotniczej, jak i zawodowej. W obchodzie wezmą udział liczne delegacje. Popołudniu straż miejska urządzi popis na boisku „Wisły“ na błoniach.

Gmina m. Krakowa utrzymuje od r. 1875 zawodową straż ogniową, która z małych początków rozrosła się w poważną instytucję. Miejska straż pożarna składa się obecnie z 4 plutonów w Krakowie oraz 2 na Podgórzu, i zatrudnia 112 ludzi. Straż rozporządza 6 wozami samochodowymi, oraz 4 pompami motorowymi, parową sikawką, wielkim samochodowym zbiornikiem na wodę, mechaniczną 30-metrową drabiną samochodową, nadto 3-ma sikawkami ręcznymi, i 2-ma mechanicznymi drabinami konnymi, 25- i 27-metrową. Plutony podgórskie mają 2 wozy konne i dwie sikawki konne. Nadto rozporządza straż miejska całym taborem beczkowniczym i przyrządów pożarniczych.

— **WSTRZYMANIE RUCHU TRAMWAJOWEGO.** Z powodu procesji w dniu 11 bm. między godz. 5 a 8 wieczorem będzie wstrzymany ruch tramwajowy i wszelki ruch kołowy w

Do organizacji sądów apelacyjnych i Sądu Najwyższego projekt nie wprowadza większych zmian.

W rozdziale o organach sądowych powiedziane jest, że sposób mianowania sędziów Sądu Najwyższego, sędziów apelacyjnych ziemskich i grodzkich reguluje ustawa o sądach i prokuratorach sądów powszechnych. Natomiast sędziów pokoju wybierają mieszkańcy danego okręgu na pięć lat. Wybory zarządza prezes sądu ziemskiego.

Rozdział o urzędach prokuratorskich postanawia, że przy Sądzie Najwyższym urzędują: prokurator generalny, zastępca prokuratora generalnego i prokuratorowie; przy sądach apelacyjnych: prokuratorowie i wiceprokuratorowie; przy sądach ziemskich prokuratorowie, wiceprokuratorowie i podprokuratorowie. Przewidziany jest również urząd podprokuratorów ziemskich.

Projekt ustawy kończy się przepisami przejściowymi. Z przepisów tych wynika m. in., że dotychczasowe sądy powiatowe staną się sądami grodzkimi, a sądy okręgowe, sądami ziemskimi.

Wprowadzenie w życie tej ustawy przewidziane jest na okres 5-ciu lat, a celem jej wykonania wolno sędziów apelacyjnych w ciągu roku, sędziów ziemskich w ciągu 2 lat i sędziów grodzkich w ciągu 3 lat przenosić bez ich zgody do innych sądów lub w stan spoczynku.

Ustawa zawiera 172 artykuły.

ulicach: Lubomirskiego, Arjańskiej, Lubicz i Rakowickiej.

— **KONTROLA SZYNKÓW I RESTAURACYJ.** Jak się dowiadujemy, organa policyjne i magistratu przeprowadziły w ostatnich dniach kontrolę we wszystkich restauracjach i wyszynkach celem stwierdzenia, czy zakaz sprzedaży alkoholu — wydany w związku z odbywającym się poborem jest przestrzegany. — Wynikiem kontroli było doniesienie kilkunastu szynkarzy i restauratorów, którzy przekroczyli zakaz sprzedaży alkoholu.

— **WŁAMANIE DO SZYNKU.** W nocy, z 8 na 9 bm. niewyśledzony sprawca dostał się po wybiceniu okna do szynku Wisznicera przy ul. Grzegórzeckiej 7 i skradł około 20 flaszek wódki i ciastka łącznej wartości około 100 zł.

— **OSZUSTKA.** Przytrzymała Marję Zofję 2-ga imion Stricks, rodem ze Lwowa, która pełniąc od października 1924 do końca stycznia br. obowiązki dozorczeni nad służbą w zakładzie św. Rodziny przy ulicy Pędzichów Nr 13, wyludziła od służby i učenic tego zakładu większą kwotę pieniężną pod różnymi pozostawieniami, przeważnie na zakupno garderoby i wyjechała do Kórnika w Poznańskim. Stricks odstawiona została do więzienia sądowych.

Z sali sądowej.

O PODPALENIE

Wczoraj rozpoczęła się w krakowskim sądzie okręgowym karnym przed ławą przysięgłych dwudniowa rozprawa przeciw Janowi Michałczykowskiemu (lat 34) rolnikowi o zbrodnię podpalenia. Według aktu oskarżenia wieczorem dnia 18 lutego br. w wsi Bodzanowie pod Wieliczką spłonęło domostwo Marji Rodwańskiej. Podejrzenie o podpalenie gospodarstwa padło na Michałczyk, który jeszcze przed wojną miał z córką Radwańskiej Julianną spór o ojcostwo jej nieślubnego dziecka. Po powrocie z wojny Michałczyk wygrał proces alimentacyjny na podstawie złożonej przez niego przysięgi, jednak Radwańska nie dała za wygrane, lecz sprawę wznowił, podając nowych świadków na okoliczność, że Michałczyk jest ojcem nieślubnego dziecka Julianny Radwańskiej. Na skutek tych zeznań Michałczyk został oskarżony o zbrodnię krzywoprzysięstwa, jednak nie stanął przed sądem, gdyż w przeddzień rozprawy został aresztowany pod zarzutem podpalenia domostwa Radwańskich.

Na wczorajszej rozprawie oskarżony wyparł się winy twierdząc, że w chwili wybuchu pożaru był w swoim domu. Przesłuchano szereg świadków dla wyjaśnienia sprawy podpalenia domostwa Radwańskich poczem rozprawę odroczone do dziś.

Przewodniczył sso. Dr. Hubaczek, wotują sso. Wiśniewski i sso. Dr. Wator, oskarża prok. Sozański, broni adw. poseł Dr. Marek. Wyrok zapadnie w dniu dzisiejszym.

OSZUSTWO PRZY PRZYDZIALE DRZEWA POGORZELCOM

Onegdaj odbyła się przed tutejszym trybunałem karnym rozprawa przeciw Władysławowi Hamielcowi z Bielczy, oskarżonemu o zbrodnie sprzeniewierzenia. Akt oskarżenia zarzucał oskarżonemu, że będąc w r. 1922 przewodniczącym komitetu ratunkowego w gminie Bielcza pow. Brzesko przywłaszczył sobie ze szkoda szeregu gospodarzy większą ilość drzewa, jakie rządowe biuro odbudowy przydzieliło mieszkańcom tej wsi po pożarze i zniszczeniu ich zabudowań. — Wedle wyniku dochodzeń pogorzelcom tym brakło 78 m. sześć. budulca, za które państwowemu urzędowi na podstawie asygnat zapłacili. Oskarżony nie poczuwał się do winy i tłumaczył się, że z dostawą i pomiarem drzewa dla pogorzelców nic nie miał wspólnego i że zadaniem jego jako przewodniczącego komitetu ratunkowego było tylko staranie się u rządu o przydział budulca i inkasowanie należności zań od wieśniaków wedle kon sygnacji rządowej. — Po przeprowadzonej rozprawie trybunał dla braku dowodów winy wydał wyrok uwalniający.

Rozprawie przewodniczył sso. Dr Horski, wotowali sso. Urseł i sso. Jaworski, oskarżał prok. Michałowski, bronił adw. Dr Goldblatt.

■ TEATRU, LITERATURY I SPOW. ■

— „ZEMSTA“ Z L. SOLSKIM. Dzisiejsze przedstawienie arcydzieła Fredry, niegranego w Krakowie od lat 4-ech będzie tem ciekawą, że znakomity gość sceny krakowskiej przedstawi w niem rolę której tutaj jeszcze nie grał tj. Papkina, wystudjowanego na zaszczerocne wznowienie „Zemsty“ w Warszawie, wykonanie jak wiadomo przez największych mistrzów polskiego aktorstwa. „Zemsta“ grana będzie tylko dwa razy tj. dziś i jutro. W innych rolach pp.: Bednarzewska, Jednowski, Puchalski, Szymborski, Kossocka, Burnatowicz. Ostatnią rolę dyr. Solskiego w obecnej gościnie będzie Sędzia Dogbery w przedstawieniu „Wiele hałasu o nic“ przygotowywanem z wielką starannością od dłuższego czasu.

— OSTATNIE WYSTĘPY IRENY SOLSKIEJ W BAGATELI. Psychologiczna sztuka Wildgansa „Miłość“, która zdobyła na premierze szczerą uznanie kulturalnej publiczności oraz całej krytyki, grana będzie jeszcze tylko trzy razy a to dzisiaj, we środę, 10 bm. oraz we czwartek i piątek, 11 i 12 bm. Będą to ostatnie występy gościnne Ireny Solskiej w Bagateli. P. Solska odtwarza w „Miłości“ główną rolę Anny, dając kreację stojącą na najwyższym artystycznym poziomie. Partnerami jej są pp. Zyczkowska, Strachocki, Ruszkowski.

— „ANTONIA“ LENGYELA W BAGATELI. Ze spół Bagateli przygotowuje obecne sensacyjną nowość Lengyela „Antonia“, wielki sukces tegorocznego sezonu teatralnego wiedeńskiego. „Antonię“ grano w Wiedniu sto kilkudziesiąt razy bez przerw.

— OPERETKA NOWOŚCI RAJSKA. „Najpiękniejsza z kobiet“ pełna wdzięku i uroku operetka, która w ubiegłym sezonie w pełni powodzenia z powodu adaptacji teatru musiała zejść z repertuaru, z udziałem ulubieńców-Krakowa J. Kozłowskiej i L. Sempolińskiego grana będzie dziś we środę 10 i czwartek 11 bm. W najbliższych dniach premiera ostatniej nowości przepięknej operetki F. Lehara „Księżę Nancy“, do której kierownictwo teatru przygotowuje bogatą wystawę i nowe dekoracje.

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO.

Środa: „Zemsta“.

Czwartek: „Zemsta“.

BAGATELA

Środa: „Miłość“.

Czwartek: pop. „Sonata Kreutzerowska“; wieczór „Miłość“.

OPERETKA

Środa: „Najpiękniejsza z kobiet“.

Czwartek: „Najpiękniejsza z kobiet“.

REPERTUARIUM KIN KRAKOWSKICH

REDUTA: „Geniesz czy zbrodniarz“. Sensacyjny dramat z E. Kaiserem Tilzem w roli gł. Nadprogramowo: Zabawna komedia.

WARSZAWA: „Gruby szef i cienki subjekt“. Komedia w 7-miu aktach z Haroldem Lloydem w roli głównej.

UCIECHA: Wiosenna rewia humoru! „Skandal w noc poślubną“ i „Spadkobierca wuja Alfreda“. 2 komedye po 6 aktów każda.

NOWOŚCI: „Ziemia obiecana“. Sensacyjny dramat w 12-tu aktach z Raquel Meiler i Andre Roanne w roli głównej.

WANDA: „Zwierciadło duszy kobiecej“. Dramat w 8-miu aktach.

SZTUKA: „We dwa ognie“ (Cnota na rozdwoju). Dramat erotyczny w 7-miu aktach. Nadprogramowo: Dwuaktowa komedia „Co za kobieta“.

Z kraju.

KRWAWA BÓJKA I JEJ NASTĘPSTWA

Donoszą nam z Wiśnicza: Na tle zawiści między Lipnicą murowaną a Lipnicą górą doszło w niedzielę dnia 31 maja 1925 podczas nabożeństwa, przed kościołem do krwawej bójki, podczas której 4 osoby zostały zranione (2 lekko i 2 ciężko) pchnięciem bagnetu.

W odwiecie napadła banda zamaskowanych i dobrze uzbrojonych opryszków pod wodzą W. Florka (jest to znany bandyta z Chrzanowa, który niedawno został wypuszczony z więzienia, gdzie siedział 2 lata za zamordowanie chłopca) na przejeżdżających we czwartek dnia 4 lipca na jarmark do Bochni mieszkańców Lipnicy murowanej w lesie bukowieckim na drodze Lipnica—Wiśnicz.

W przewidzianiu tego napadu mieszkańcy Lipnicy murowanej zażądali asystencji policyjnej. Gdy asysta policyjna wezwwała napadających, którzy mają pochodzić z Lipnicy górnej, Chrzanowa i Borowicy do rozejścia się napastnicy zaczęli mierzyć z karabinu do żołnierza PP. w Lipnicy Dyszkawskiego. Dyszkowski użył broni. Napastnicy odpowiedzieli strzałami. Ze strony napadających ma jeden być ranny. PPP. w Lipnicy zażądał pomocy Dnia 4 bm. przybył komendant PP. powiatu bocheńskiego z silnym oddziałem policyjnym (krakowska szkoła przodowników) wraz z delegatem Starostwa nadkomisarzem Malkowskim do Lipnicy mur. Policyja urządziła obławę w lesie bukowieckim i sąsiednich miejscowościach. W pościgu został postrzelony herszt bandy Florek, udało mu się jednak zbiedz. Policja prowadzi jeszcze śledztwo. Szereg świadków przesłuchano.

AKCJA NA ŻYD. FUND. NAR. W ZAKOPANEM. Z Centrali K. K. L. piszą nam. Wzrost uświadomienia narodowego wśród Żydów Zakopanego jest jaskrawym dowodem tego, że propaganda antysemitka i działalność miejscowych kółek „rozwojowych“ nietylko nie powoduje depresji wśród ludności żydowskiej, ale wręcz przeciwnie pobudza ją do tem energiczniejszej działalności na polu pracy narodowej. Żydzi w Zakopanem, którzy do niedawna stali zdala od ruchu odrodzeniowego, dają obecnie przykład umiłowania idei narodo-żydowskiej i naśladowania godny przykład ofiarności na cele Z. F. N. W każdym żydowskim domu znajduje się biało-niebieska puszka. Podnosząc ofiarności tamtejszych obywateli nie należy pominąć zasług w tym względzie męża zaufania Z. F. N. p. Ickowicza, który, działając bezinteresownie i z poświęceniem godnym takiej sprawy, daje widomy przykład do jakich rezultatów prowadzi ciągła, konsekwentna i ofiarna praca narodowa.

Licząc się z dużym napływem gości sezonowych w miesiącach letnich do Zakopanego, wyrażamy nadzieję, że agitacja dotrze również do napływowych kół żyd. kuracjuszy i znajdzie wyraz w pomyślnych wynikach okolicznościowych zbiorów.

WYSTĘPY GOŚCINNE ARTYSTY A. SAMBERGA W PROWINCJONALNYCH KOLACH DRAM. Związek Kół Dram. przy Stow. „Żydowska Scena Artystyczna“ zawarł umowę za znakomitym artystą żyd. A. Sambergiem. Pan Samberg da szereg gościnnych występów w licznych kolach dram. na prowincji. odtwarzając główne role w następujących sztukach „Motke Ganew“, „Główna Wygrana“, „Powódź“, „Tytan w okowach“, „Dr Stieglitz“, „Skapiec“. W myśl programu związku Kół Dram. pan Samberg zjeżdża do danego Koła dram. na pewien czas przed przedstawieniem i osobiście reżyseruje sztukę, w której ma wystąpić.

Koła, które sobie życzą przyjazdu p. Samberga mają się zwrócić do biura Związku.

Warszawa, Leszno: 40 m. 11, Związek Kół Dramatycznych.

ZE ŚWIATA.

Nielitościwa muza

Wyzysk dzieci w przemyśle filmowym

Amerykański przemysł filmowy rozwinął się do drugiego z rzędu przemysłu w kraju. Koszta wystawy wielu sztuk dochodzą do olbrzymich sum. Nie dziwi więc, że eksploatacja taniej pracy dzieci jest bardzo rozwinięta tam, gdzie rozwija się ten przemysł. Około Los Angeles w Kalifornii, gdzie znajduje się największe centrum przemysłu filmowego na całym świecie jest zajętych niemniej jak 2500 dzieci. Przytem setki dzieci pracują w kinach w innych miejscowościach, jakoto w New Jorku, w Chicago itd. Dziewczęta i chłopcy od 5-ciu do 16 lat pracują ciężko za kilka dolarów tygodniowo, narażając niejednokrotnie przytem życie zwłaszcza, kiedy trzeba przy efektywnych filmach wykonywać trudne tryki. Praca dzieci w przemyśle kinowym nie

jest wcale tak przyjemna i interesująca jakby to mogło zdawać na pierwszy rzut oka. Zdumiewająco fakta opowiadają obserwatorzy o dzieciach, które muszą przechodzić wiele niebezpieczeństw, zanim da się „trick“ konieczny dla samego filmu. Niedokrotnie dziwny się skąd małe dzieci potrafią odpowiedniej chwili rozplakać się. Dyrektor pewnego przedsiębiorstwa kinowego opowiada w sposób dochodzi do tego. Targa on jakąś drogą dziecko lalkę, przed jego oczyma, dziecko zaczął płakać a aparat kinowy pracuje. By wywołać taki efekt używają operatorzy niejednokrotnie środków graniczących z krzywdą i bólem dzieci, wiążą im ręce czynią im coś przykrego, by w ten sposób wywołać płacz. I tak np. małego chłopczyka 6-letniego wzięto na wielki okręt, który odpłynął kilkanaście klm. od portu nowojorskiego. Dziecię to wrzucono następnie do morza. Oczywiście, wkrótce je wygnięto z wody, ale doznało ono wstrząsu nerwowego i rozchorowało się bardzo znacznie. Matka go dziecka, która otrzymała za grę 50 dolarów, dostała następnie wydać 150 dolarów na lekarzy i dykamenta, kiedy dziecko było chore. Niejednokrotnie dzieci bawiące się np. przy ogniu kaleczą, kiedy mają szybko uciekać. Biegają, tłoczą się spróchniałych deskach, których nie mogą zauważyć z powodu gęstego dymu.

Są to tylko pojedyncze przykłady niebezpiecznych momentów pracy dzieci w kinach, lecz naogół, jeżeli nie bierzemy pod uwagę niebezpieczeństwa życia, ta praca bardzo szkodliwa dla zdrowia i wychowania dzieci. Z badań jakich dokonano ostatnio w Los Angeles okazało się, że dzieci które pracują w przemyśle filmowym stają się z czasem niezwykłe nerwowe, są duchowymi kalekami, niezdolnymi do żadnej pracy. Są one często niedbałe i obojętne i rzadko bezczelne. Najsilniej cierpi jednak ich charakter, ponieważ żyją one w otoczeniu wszelakiego rodzaju ludzi, od których słyszą nie zawsze właściwe dla wieku dziecięcego „anedoty“. Zle dziećmi również na dzieci fakt, że znajdują się w „społocznym świecie“, gdzie całe miasto buduje się na kartonie. Dzieci przyzwyczajają się do świata trwałego dalekiego od rzeczywistości życiowej. Psychologicznie jest to najgorszy błąd pracy dzieci kina. Pod względem duchowym cierpią te dzieci samo jak wszystkie inne pracujące w przemyśle. otrzymują one prawie żadnego wykształcenia.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY.

Opłaty za czynności konsu- łów polskich zagranicznych Obniżenie opłat za wizy dla cudzoziemców.

Kraków, 10 czerwiec

(sn) Z dniem 1. lipca b. r. wchodzi w życie rozporządzenie Ministra spraw zagranicznych z dnia 19 maja br., ustalające ogólną taryfę opłat konsularnych. Rozporządzenie to, ogłoszone w „Dzienniku Ustaw R. P.“ Nr. 56, postanawia, że nieuiszczone opłaty będą ściągane w drodze egzekucji administracyjnej, konsul może według swego uznania zwolnić od tych opłat osoby niezdolne i że zaalegi mogą być wnoszone w ciągu dni 14 przez konsul do Min. Spraw Zagranicznych. Na szczególną uwagę zasługują następujące opłaty taryfowe:

Za wizowanie lub wystawienie świadectwa pochodzenia towarów — 1 procent sumy chunku, jednak nie mniej niż 2 zł a nie więcej niż 50 zł,

Za wystawienie innych zaświadczeń handlowych 10 zł.

Za zainkasowanie należności 2 procent, mniej jednak 5 zł.

Za przeprowadzenie likwidacji spadku 6 procent od zrealizowanej sumy.

Za uwierzytelnienie podpisów 5 zł. za każdy podpis.

Za legalizację dokumentów wystawionych przez władze lub notaryuszów zagranicznych 10 zł.

Za wystawienie paszportu ważnego do 1 roku względnie za przedłużenie ważności paszportu do 1 roku — 30 zł.

Za dokonanie zmiany lub uzupełnienia paszportu — 10 zł.

Za wizowanie paszportu cudzoziemskiego 1) za wizę powrotną terminem 3-miesięcznym — 10 zł.

2) za wizę wielokrotną z terminem 12-miesięcznym — 10 zł.

Painleve wyjechał samolotem do Marokka

(Telegram własny „Nowego Dziennika”)

Paryż, 9 6. (K) Painleve i min. Laurent Eynac wyjechali dziś popołudniu z Paryża koleją do Tonlouzy, skąd jutro o godz. 5 rano odleją samolotem do Rabat w Marokku w towarzystwie szefa sztabu generalnego generała Debeneiy. Podróż ma trwać 12 godzin. Przewidywane jest trzykrotne lądowanie w Barcelonie,

w Alikauci i w Maladze. Painleve przybędzie prawdopodobnie jutro wieczorem do Rabat.

Premier oświadczył przed wyjazdem, że udaje się do Marokka, ażeby odbyć naradę z marszałkiem Lyauteym. Jednocześnie zapozna się osobiście z sytuacją w Marokku i w ciągu czterech dni zwidzi front.

wym — 20 zł.
3) za wizę tranzytową — 1 zł.
4) za wizę tranzytową powrotną, ważną na dwa przejazdy — 2 zł.
Opłaty te nie mają jednak zastosowania względem obywateli tych państw, które od naszych obywateli pobierają opłaty wyższe. W takich wypadkach stosowana będzie zasada odwzajemności, co może zarządzić odnośny konsul na własną rękę.

Od opłat konsularnych zwolnione są kościoły i gminy wyznaniowe uznane przez państwo, zakłady dobroczynne, naukowe, kulturalne lub religijne.

Z zadowoleniem powitać należy stosunkowo niskie ustalenie opłaty za wizy dla cudzoziemców, co zapewne skłoni także odnośne państwa zagraniczne do obniżenia tych opłat dla obywateli polskich. Natomiast zniżenie musi wywołać wysoka, bo aż 25 zł. wynosząca opłata za sporządzenie protokołu przesłuchania stron lub świadków, które to czynności sądy zagraniczne w drodze międzynarodowej pomocy prawnej wykonują bezpłatnie. Opłata ta powinna zostać dodatkowo obniżona celem ułatwienia obywatelom polskim dochodzenia ich praw także i zagranicą.

PRZEMYSŁ METALOWY W AUSTRJI.

Ze względu na toczące się obecnie pertraktacje do rewizji umowy handlowej polsko-austriackiej, interesującymi będą pewne dane o stanie przemysłu metalowego w Austrii. Dzięki działalności nowo powstałego austriacko-czechosłowackiego syndykatu żelaznego, koniunktury zbytu na ogół uległy poprawie, konkurencja niemiecka osłabła znacznie na korzyść przemysłu węgierskiej. Produkcja; hut austriackich wzrosła w ostatnim kwartale. Wytworzono 75 tysięcy tonn surówki w ciągu pierwszych 3 miesięcy br. wobec 14 tysięcy tonn w ostatnim kwartale r. ub. Działalność syndykatu jednak nie znalazła uznania wśród wolno handlujących kupców, skutkiem czego rząd austriacki, inspirowany przez tę grupę ma zamiar w najbliższym czasie zwołać konferencję celem omówienia spraw dotyczących warunków dalszego istnienia syndykatu. Obecnie fabryki metalowe w Austrii pracują przy pełnej ilości zamówień, produkując na wywóz przeważnie do Rosji, Włoch i na Bałkany. Mimo ciężkiego położenia ekonomicznego w Austrii, przemysł metalowy ma szanse dalszego rozwoju, ze względu na posiadanie stałych odbiorców.

Z GIELDY.

Giełda warszawska z dnia 9 b. m. (PAT.)
Cyfry w złotych. Dolary Stanów Zjedn. tranz. 517
Złoty złote — pożyczka złota 71'50 milionówka —
pożyczka dolarowa 62'70

Czeki: Belgia tranz. 24.55, Holandia tranz. 208'45
Londyn tranz. 2519, Nowy Jork tranz. 517 — Paryż
tranz. 2444, Praga tranz. 15'37, Szwajcarya tranz. 100'55,
Wiedeń tranz. 75'10, Włochy tranz. 28'10.

Giełda warszawska z dnia 9 b. m. (PAT.)
Cyfry w złotych. Bank Małopolski Kraków 0'27,
Bank Przemysłowy Lwów 0'28, Bank Z. Sp. Zar. Poznań
0'50 Puls 0'46, Wild 2'10, Cukier Warszawa 2'80, Ce-
ment 0'40, Ursus 1'13, Parowozy 0'54, Zawiercie 11'25
Zagłębie 0'24, Polska natta 0'30, Siła i Swisto 0'26
Łamielów 0'57, Strachowice 1'53, Pociąg 1'20, Ziele-
niowski 9'75, Zyrardów 1'45, Chodów 3'50.

Giełda wiedeńska z dnia 9 b. m. (PAT.)
Dewizy. Amsterdam 285'20, Zagrzeb i Belgrad 119'4,
Berlin 168'5, Bruksela 340'8, Budapeszt 99'2, Bukareszt
29'6, Chrystiania 119'0, Kopenhaga 13'60, Londyn 449,
Madryt 10'16, Medyolan 25'1, Nowy Jork 70'93, Paryż
347'8, Praga 210'2, Sofía 515, Sztokholm 189'0, Warszawa
13610 — 13660, Zurych 137'5, Dolary 70'60, Belgijskie
— bułgarskie —, duńskie —, marki niemieckie
0'82, angielskie 34'3, francuskie 34'3, holenderskie
0'84, włoskie 28'30, jugosłowiańskie 11'57, norweskie
— polskie 130'5, rumuńskie —, szwedzkie —
rosyjskie 137'40, hiszpańskie —, czeskie 20'99,
egipskie 97'3, tureckie —.

Papiery lokacyjne. Austr. renta kor. 2'4, renta
rolowa 2'0, loay tureckie 4'3 —, Bodencredit 2'4 —
Austr. zakł. kred. 125', koleje austr. 3'5'4.

Akcje: Zieleniewski 142,9 silesja — Fanto 163,
Ban. Karpaty 120, Galicya 99'5, Sierza 35', Bank
Małopolski —, Bank hipot. 6'7, Tepege —

Zurych, 9. 6. PAT. Paryż 25.25, Londyn 25.07,
Nowy Jork 5.158, Belgia 24.77, Włochy 20.52, Ho-
landia 207.30, Berlin 1.228, Wiedeń 72.65, Praga
05.27, Warszawa 99, Budapeszt 0.72 i pół, Bukareszt
0.45, Tendencja spokojna.

Przymierze włosko - grecko - rumuńskie

przystąpią do niego Austria i Węgry?

Wiedeń, 9. 6. PAT. Wiener Allg. Ztg. donosi z Rzymu: Korespondencja bałkańska stwierdza, że Włochy powzięły inicjatywę utworzenia przymierza włosko-grecko-rumuńskiego, do którego mogłyby pod pewnymi warunkami przystąpić także Węgry i Austria. Urzeczywistnienie planów włoskich oznaczałoby zupełny przewrót dotychczasowego stosunku sił na Bałkanie i w Europie Środkowej.

Ekspedycja samolotami na ratunek Amundsenowi niemożliwa

Waszyngton, 9. 6. PAT. United Press donosi: sekretarz stanu marynarki Wilbur oświadczył ostatnio stanowczo, że planowana ekspedycja aeronautyczna, której celem miały być poszukiwania Amundsenów, nie da się przeprowadzić. Okręt powietrzny nie nadaje się do tego rodzaju ekspedycji w okolicach podbiegunowych, ponieważ jego zdolność manewrowania utrudniają tworzące się powłoki lodowe.

Planowany zamach na Benesza we Wiedniu

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 9. 6. (D.) „Abend“ donosi, że został wykryty spisek organizacji hackenkreuzlerowskiej przeciwko Beneszowi w razie jego przyjazdu do Wiednia. Z tego też powodu przyjazd Benesza do Wiednia został narazie odroczony.

Akcje bankowe, handlowe i przem.

T r a n z a k c y e		3 VI.	
9 3		8 VI.	
Folski Bank Przem. I-VII	—	—	—
Bank Hipoteczny	—	0:50	—
Bank Małopolski	—	—	—
Ziemski Bank Kredyt.	—	—	—
Powszechny Bank Kred.	—	—	—
Bank Komercyjny I-IV	—	—	—
Bank Zw. Sp. Zarobkow.	—	—	—
Folskie Tow. Handl.	0:20	—	—
Handl. Sp. akc. „Impex“	—	—	—
Pharma „Mag. Jawornicki“	—	—	—
Tow. han. Biacia Rolniczy	—	—	—
„Polski Glob“	—	—	—
Zagłębie Polska	—	—	—
Zieleniewski I-IV	10:00 - 10:10	9:90 - 10:00	—
H. Cegielski, Poznań	—	—	—
Parowozy I-V.	—	—	—
„Automotor“ fabr. samoch.	—	—	—
„Lemierz“ fabr. masz. roln.	—	—	—
Medrojewskie Zakł. G. n.	—	—	—
„Trzebinia“ iel.	—	0:32	—
Zakłady amunic. „Pociąg“	—	—	—
„Górka“ fabryka cementu	12:00 - 12:25	10:75 - 11:50	—
Sierszańskie Zak. Ger. S. A.	—	—	—
„Tepege“ Lew. dla prz. got.	—	—	—
Polska Natta	—	—	—
„Okucie“ Aaft Sp. akc.	—	—	—
„Oikos“ T. A.	—	—	—
„Strug“ Pizem. drzewny	—	—	—
„Pezet“ i ewsz. zakł. bud.	—	—	—
Synaykat koczny. Kraków	—	—	—
fabr. przel. tl. w Trzebinii	—	—	—
„Azot“ I-IV.	—	—	—
„Agrochemia“	—	—	—
„Kraśna“ Przemysł spiryt.	0:55	0:57	—
fabr. cukru w Cudelowie	—	3:10 - 3:15	—
Cukrownia Chybie I.	4:00	—	—
A. Piasecki	—	—	—
fabr. porcel. w Cielmowie	—	0:37	—
cieln. w Sierzys I-IV	—	—	—
„Cielnia“ Niemcewskiego	—	—	—
W. br. Dąb w Mysion.	—	—	—

Zmiana ustawy imigracyjnej do St. Zjednoczonych

Nowy Jork, 9. 6. PAT. Telegraphen Company: Związek przemysłowców amerykańskich zaproponował rządowi zmianę ustawy imigracyjnej w tym duchu, że podania o pozwolenia na przyjazd do Ameryki traktowane będą nie jak dotychczas wedle narodowości, lecz wedle grup przemysłowych.

Nowe zajęcie Wilusia

Berlin, 9. 6. PAT. Telegraphen Komp. Były cesarz Wilhelm założył w Dorn nowe towarzystwo naukowe mając za zadanie zbadanie stosunków kultury, greckiej i orientalnej.

„Ito“ wznowia działalność

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 9. 6. (M.) Z Londynu donosi ZAT: Poś przewodnictwem Zangwilla odbył się wiec żydowskiej organizacji terytorialnej (Ito). Przyjęto rezolucję o rozpoczęciu ponownej działalności towarzystwa, postanowiono również ofiarować Instytutowi uniwersyteckiego palestyńskiego dotychczasowe środki organizacji.

NOWE CZASOPISMO HEBRAJSKIE ukazało się w Kownie. Jest to organ zjednoczenia nauczycieli hebrajskich „Hamore“.

ZNANY FILANTROP ŻYDOWSKI A. G. BECKER zmarł w Chicago. Zmarły był rodem z Polski. Był on czynnym członkiem komitetu amerykańsko-żydowskiego, członkiem zarządu kolegium żydowskiego w Cincinnati i pierwszym dyrektorem „Jointu“ w Europie.

CERTYFIKATY NA WYJAZD DO PALESTYNY. (Sin) Urząd palestyński zawiadamia, że wolne zawody nie otrzymują obecnie certyfikatów na wyjazd do Palestyny.

ECHO WYBUCHU BOMBY W WARSZAWIE. Z Warszawy donosi (Sin): Akta sprawy Trojanowskiego, ogłoszone z powodu wybuchu bomby w lokalu N. PCh. odeszły do prokuratury.

Z PRZEMYSŁU KONFEKCYJNEGO. Przemysł konfekcyjny uzyskał pewne podwyżki cel na podstawie ostatniego rozporządzenia z dnia 19 maja. Niektóre artykuły (jak kapelusze) otrzymały pełną ochronę. Ponieważ dotychczas została tylko częściowa rewizja taryfy celnej, przemysł konfekcyjny stara się o przyśpieszenie gruntownej rewizji taryfy celnej i o nieprzyznawanie w nowych traktatach handlowych żadnych zniżek konwencyjnych na artykuły konfekcyjne.

Zadajcie wszędzie!

RADIO-APARATÓW

pięcio-, trój- i jednolampowych, oraz części firmy:
Oesterreichische Telephon-Fabrik
Atelengos przedtem J. Berliner

Aparaty, wykonane na ebonicie, znane są ze swej dobroci i precyzyjnego wykonania na całym zachodzie Europy.

Też firmy:

Sluchawki, ważące 230 gr na 4000 ohmów.
Wylączne zastępstwo na Polskę:
Polskie Tow. Handlowe S. A. w Krakowie.
FILIE: Warszawa, ul. Świętokrzyska 27.
Lwów, Kołataja 8. Poznań, Pocztowa 11.
Wilno, Gdańska 6. Łódź, Ewangelicka 29.
Białystok, Warszawska 27.
Gdańsk, Breitgasse 121-122.

Sprzedaj tylko hurtowo.

Przedstawicielstwa na poszczególne miasta do odda-
Warszawa: 1) kupna na własny rachunek; 2) fachowców
3) referencyjne o zdolności kredytowej

PRZEWODNIK HANDLOWY.

Artykuły gospod.
Urządzenia kuchenne, domowe i różne nowości
A. SATTLER
GERTRUDY 24.
 Tel. 4162. Tel. 4162.

Plisownia
 Plisowanie, gurowanie, mereżkowanie, endłowanie i obciążanie guzików oraz hafty ręczne wykonują po cenach konkurencyjnych. — Dla prowincji plisowanie na poczekaniu.
FRIEDMAN
 Kraków Starowiślna 44, I p.
 Uwaga na adres!

FORTEPIANY PIANINA FISHARMONIE

Skład
HELENA SMOLARSKA
Kraków
Szewska 9. Tel. 4365

Sprzedż na raty do 10 miesięcy.
 Wybór olbrzymi

Lustra
 szyby szlifowane, ramy do obrazów poleca najtaniej **S. Klipstein**, Kraków, ul. Dietłowska L. 87

Szkoło
Pierwsza małop. fabryka zwierteł i szlifiernia szkła Sp. z ogr. odp. Kraków, Grodzka 60, Tel. 4078 i 4225, poleca szyby i lustra szlifowane po cenach przystępnych.

Spedycja
Cracovia Sp. transportowa Biuro spedycyjne ul. Grodzka 60. Tel. 4078.

Metale
S. Sattler, Kraków
Stradom 18.
 Wyroby metalowe, stalowe emal., nożownicze. Artykuły dla gosp. domowego

Zabawki
Bi-Ba-Bo
Kraków
ul. Krakowska 14
 Źródło najoryginal. i najtańszych zabawek.

Przybory biurowe
 „Typolere“ patent, jedyny, niezawodny i niezbędny środek do czyszczenia czcionek maszyn do pisania i pieczętek. Próba szt. z 3.
 „Typolus“ patent, chwytacz pyłu, uniemożliwiający zanieczyszczenie maszyny odpadkami przy radyrowaniu. Próba szt. z 3.
 „Typo-Clipp“ umożliwiający wprowadzenie większej ilości kopii do maszyny równomiernie. Próba szt. z 1,25 (patent).
 „Pick-Pock“ mała kieszonkowa kasa kontrolna, niezbędna dla każdego (patent). Próba sztuka wraz z rulonem bloków z 5.
 Próbné sztuki wysyła się za nadaniem kwoty czekiem PKO. 400.276.
 Wyłączny zastępca na Polskę: **Maksymilian Müntz** Kraków, Bonerowska 11. Tel. 3125. Odprzedaży poszukiwani.

Drobne ogłoszenia

Poszukuje się zdolnej ratyni do handlu eweod. i delikatesów. Zgłoszenia Anis, Szawalska 12.

Potrzebne są zdolne parmy do szycia sukien damskich. Wiedomość: Wytwardzieliżny, Krakowska 18

Sanatorium i zakład wodoleczniczy w miejscowości Kraków, w powiecie Kraków, w gminie Łąka. Choroby nerwów, żołądka i jelit, reumatyzm, otyłość, cukrzyca, niedokrwistość.

Rutynowany nauczyciel francuskiego i angielskiego, uczył się w Krakowie i hebrajskiego udziela lekcji pod bardzo korzystnymi warunkami. Obejmuje ewent. gwarantację na czas wakacyjny. Zgłoszenia pod „Rutynowany“ do Ad. N. Działka

DANCINGI BOMOWE
 urządza światowej marki **GRAMOFON „His masters voice“** „GŁOS SWEGO PANA“
 Wielki wybór płyt, również żydowskich i hebrajskich kantorów: ROZENBLATTA, KWARTINA SIROTY.

THE GRAMOPHONE Co., Limited, LONDON.
 generalny reprezentant na Polskę:
JOZEF WEKSLER
 Kraków, Floryańska 25. Lwów, Sykstyńska 2.

Do pielęgnowania
 chorych i położnic w miejscu, jak i w okolicach polecają się dobrze wyszkolone Siostry pielęgniarki

1298 **Zakład Sióstr**
 Kraków-Podgórze, ul. Józefińska 29, I. p.
 Telefon Nr. 2044. Rok założenia 1910.

Dwa razy w tygodniu
 informuje o żywotnych przejawach **zbiorewego życia żydowskiego** organ centralny syonistów niemieckich

DIE JÜDISCHE RUNDSCHAU

Korespondenci w Palestynie i we wszystkich innych ośrodkach żydowskich informują o całokształcie żydowskiego życia. Teoretyczne przesłanki i zasadnicze zagadnienia syonizmu i kwestyi żydowskiej, omawiane są przez najlepszych publicystów żydowskich.

Abonować można w **Expedition der „Jüdischen Rundschau“** Berlin W. 15, Meinekestr. 10.

Abonament dla Polski wynosi zł 7— kwartalnie. Wpłacać można czekiem PKO. Warszawa na konto Nr. 190.706.

„Jüdische Rundschau“
 Redakcja i Wydawnictwo, Berlin W. 15, Meinekestr. 15.

CHUDNIĘCIE.
 Szybkie przybranie na wadze i pełny kwitnący wygląd powoduje **Plenusan**, witaminowy proszek wzmacniający polecany przez lekarzy. Cena pudełka zł 6 — i pudełka zł 22. Szczegółowa broszura Nr. 6 gratis.
Dr. Gebhard & Co., Gdańsk.

WSZECHŚWIATOWO ZNANY krem CAZIMI METAMORPHOSA

JEDYNIEM UZNANY PRZEZ KOBIETY CAŁEGO ŚWIATA

NIEZAPRZECZENIE RADYKALNIE USUWA PIEGI, WĄGRY, PLAMY, OGORZELIZNE, ZMARSZCZKI I INNE BRAKI CERY.

Do NABYCIA WE WSZYSTKICH PERFUMERJACH, APTEKACH I SKŁADACH APTECZNYCH.

Znany ze swej pierwszorzędnej jakości **MIÓD**
 odznaczony medalem na wystawie paryskiej w r. 1908 poleca:
Fabryka „Pasieka“
 właśc.: **Maurycy Amster**
 Kraków, Mazowiecka 43. Tel. 3491

Nerwowi, neurastenicy
 którzy cierpią na drażliwość, słabość woli, brak energii, melancholię, przesyt życia, bezsenność, ból głowy, przesadzoną wrażliwość nerwów, sledziennicę, nerwowe zaburzenia serca i żołądka, otrzymają bezpłatnie broszurę Dra Weisego „Cierpienia nerwów.“
Dr. Gebhard & Co, Gdańsk, Am Leegen Tor 10

Matki! Zadaćcie tylko **PUDRU i MYDŁA dla DZIECI „DERMA“** Wszędzie do nabycia!

WYSOWSKA
 szcawa alkaliczna sodowo-słonawa przewyższa tego rodzaju wody żuraw. przeciw gruźlicy płuc, rozedmie płuc, dusznicy oskrzelowej, niemytem krtani, tchawicy, oskrzeli, chorobom narządów pokarmowego i chorobom przewodu moczowego.

Do nabycia: Generalna Reprezentacja „FONS“, Jasio. Apteka K. Wiszniewskiego, Kraków, Floryańska L. 14. Apteka Gralewskiego, Kraków, ul. Szczepańska L. 1 i we wszystkich innych Aptekach i Drogueryach.

FORTEPIANY-PIANINA
 meble wiedeńskie i krajowe, jakoteż dywany perskie po niskich cenach i na b. dogodnych warunkach poleca **Szymon Grubner, Rzeszów** ulica Bernardyńska 9. Telefon Nr. 88.

Willa pod „Różą“
 w Piwnicznej położona nad Popradem z dużym ogrodem owocowym wynajmuje pokoje słoneczne z łazienkami — z utrzymaniem lub bez. Kuchnia rytuałna. Zgłoszenia przyjmuje właściciel: **Eisig Klagsbald, Piwniczna.**

Jeden z posiadaczy samochodu **CITROËN** pisze
 ...przejechałem 61.367 km bez rozbielenia motoru
 na składzie: **AUSTRO-DAIMLER S. A., Kraków, Gertrudy 4.**

NOWA DRUKARNIA DZIENNIKOWA
 TELEFON 279. W KRAKOWIE, UL. ORZESZKOWEJ L. 7. TELEFON 279.

przyjmuje wszelkie zamówienia w zakres drukarstwa wchodzące — w szczególności druki bankowe, kupieckie, przemysłowe, reklamowe, czasopisma i dzieła wykonując takowe starannie, szybko i po cenach umiarkowanych.